

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 35: Ο Πύρρος, ο βασιλιάς της Ηπείρου

1. Να βάλεις τις προτάσεις στη σωστή σειρά:

- Ο Πύρρος δέχεται να βοηθήσει τον Κλεώνυμο να γίνει βασιλιάς στη Σπάρτη.
- Μετά το θάνατο του Πύρρου το κράτος της Ηπείρου θα περάσει στα χέρια των Μακεδόνων.
- Ο βασιλιάς της Ηπείρου, για να μεγαλώσει την κυριαρχία του, σχεδιάζει εκστρατεία στη Δύση.
- Στην ελληνιστική εποχή το κράτος της Ηπείρου γίνεται ισχυρό.
- Στην Ιταλία ο Πύρρος καταφέρνει να νικήσει δύο φορές τους Ρωμαίους χάνοντας όμως πολλούς στρατιώτες.
- Οι Σπαρτιάτες αντιστέκονται γενναία κι έτσι το σχέδιο του Πύρρου ματαιώνεται.
- Πολλές νέες πόλεις ιδρύονται στην Ήπειρο, οι οποίες στολίζονται με όμορφα οικοδομήματα.

2. Ο Πύρρος στη διάρκεια της βασιλείας του επηρεάστηκε από την προσωπικότητα του Μ. Αλεξάνδρου. Να διακρίνεις κάποιες ομοιότητες στους δύο άνδρες;

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ
.....
.....

3. Ο προπονητής της εθνικής ομάδας ποδοσφαίρου μετά τον αγώνα είπε στους δημοσιογράφους: «Νικήσαμε, αλλά η νίκη μας ήταν πύρρεια». Τι μπορεί να έγινε κατά τη διάρκεια του αγώνα; Δώσε τη δική σου εξήγηση.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 36: Η καθημερινή ζωή στα ελληνιστικά χρόνια

1. Η ακροστιχίδα της γλώσσας που μιλιέται αυτή την εποχή:

- — — — — Στις νέες πόλεις πήγαν και πολλοί κάτοικοι από την .....
- — — — — Ο απλός ..... δούλευε όλη την ημέρα σκληρά.
- — — — — Οι κάτοικοι των νέων πόλεων ..... διάφορους θεούς.
- — — — — Οι άνθρωποι συγκεντρώθηκαν στις πόλεις και .....
(με άρθρο) ερήμωσε.
- — — — — Χτίστηκαν πολλά όμορφα κτίρια και μεγάλοι .....
- — — — — Μια από τις καινούριες θεές.
- — — — — Όνομα θεού της Ανατολής.
- — — — — Έργα που παίζονταν στο θέατρο με σοβαρό περιεχόμενο.
- — — — — Στα μέρη που κατέκτησε ο Αλέξανδρος ..... πολλές πόλεις.
- — — — — Θεατρικά έργα με αστείο περιεχόμενο.
- — — — — Πολύ σπουδαία ήταν αυτή που υπήρχε στην Αλεξάνδρεια (αντιστρ.).

2. Να βάλεις την κάθε φράση της παρένθεσης στη στήλη που ταιριάζει:

(λατρεία διάφορων θεών, πολυάριθμες πόλεις, μικρή ανάπτυξη, ανάπτυξη στην οικονομία, λατρεία των θεών του Ολύμπου, μικρές πόλεις)

Η ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	Η ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ
.....	.....
.....	.....
.....	.....

3. Στην εικόνα βλέπεις τη σύγχρονη βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας. Να διαβάσεις το παράθεμα 3 από το κεφάλαιο 34 και να δικαιολογήσεις την απόφαση του αιγυπτιακού κράτους να δημιουργήσει μια καινούρια βιβλιοθήκη.

.....

.....

.....

.....

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 37: Οι τέχνες και τα γράμματα στα ελληνιστικά χρόνια

1. Να αντιστοιχίσεις αυτά που ταιριάζουν:

Αρίσταρχος ●	● ιστορικός
Ευκλείδης ●	● γλύπτης
Λύσιππος ●	● μαθηματικός
Αρχιμήδης ●	● αστρονόμος
Πολύβιος ●	● μηχανικός

2. Να διακρίνεις μέσα στο τετράγωνο (οριζόντια, κάθετα ή διαγώνια) τα τρία από τα επτά θαύματα του κόσμου.

Φ	Τ	Ε	Κ	Φ	Δ	Α	Σ	Τ	Υ	Θ	Ο	Π	Α	Σ	Δ	Φ
Α	Α	Χ	Ο	Υ	Θ	Η	Ξ	Ι	Κ	Π	Λ	Μ	Ε	Τ	Α	Δ
Ε	Ρ	Ρ	Λ	Α	Ε	Ω	Ψ	Χ	Υ	Η	Ν	Μ	Κ	Λ	Θ	Ι
Β	Ω	Μ	Ο	Σ	Π	Ε	Ρ	Γ	Α	Μ	Ο	Υ	Ε	Δ	Ρ	Φ
Δ	Θ	Ε	Σ	Σ	Α	Ε	Π	Π	Ο	Ι	Ι	Α	Θ	Υ	Τ	Ρ
Ρ	Ρ	Η	Σ	Λ	Α	Ι	Λ	Η	Δ	Σ	Α	Ρ	Ρ	Ζ	Χ	Η
Α	Ε	Τ	Ο	Ν	Λ	Λ	Ρ	Π	Υ	Μ	Π	Τ	Ζ	Ν	Ο	Υ
Σ	Ρ	Υ	Σ	Φ	Α	Π	Ε	Ρ	Ι	Π	Ν	Ω	Δ	Κ	Υ	Μ
Ν	Ε	Ρ	Ρ	Ρ	Ε	Δ	Τ	Ξ	Α	Σ	Δ	Ζ	Ε	Ρ	Τ	Α
Κ	Ι	Ρ	Ο	Υ	Τ	Ρ	Π	Ε	Α	Ε	Υ	Τ	Ε	Ε	Ρ	Τ
Ξ	Η	Δ	Δ	Η	Α	Φ	Λ	Δ	Θ	Ν	Η	Α	Δ	Σ	Δ	Φ
Η	Π	Ψ	Ο	Ν	Ε	Ψ	Μ	Τ	Ξ	Δ	Δ	Ο	Φ	Γ	Β	Ω
Ι	Ξ	Ω	Υ	Θ	Ο	Χ	Θ	Σ	Μ	Σ	Ι	Υ	Γ	Α	Σ	Χ
Π	Η	Ρ	Ρ	Ξ	Λ	Δ	Ξ	Α	Ο	Α	Κ	Η	Ε	Υ	Θ	Ι
Υ	Ν	Τ	Φ	Μ	Κ	Ε	Η	Ζ	Π	Ζ	Μ	Ν	Τ	Ι	Π	Ο
Ξ	Π	Ε	Δ	Ι	Μ	Τ	Υ	Υ	Η	Β	Ν	Μ	Φ	Α	Α	Ρ
Π	Ι	Α	Β	Ο	Η	Ν	Ο	Η	Υ	Τ	Υ	Π	Ζ	Ζ	Θ	Σ

3. Να συμπληρώσεις το κείμενο χρησιμοποιώντας τις φράσεις της παρένθεσης.
(ελληνιστικός, τεράστια, Μ. Αλεξάνδρου, ακμή, οι επιστήμες)

Μετά το θάνατο του ..... οι πρωτεύουσες των βασιλείων της Ανατολής γνώρισαν μεγάλη ..... Τα κτίρια και τα γλυπτά της εποχής ήταν..... Ιδιαίτερη ανάπτυξη είχαν ..... Ο πολιτισμός αυτής της περιόδου ονομάστηκε ..... και διαδόθηκε σε όλα τα σημεία του τότε γνωστού κόσμου.

2 ΡΩΜΗ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 38: Το ρωμαϊκό κράτος

1. Να αντιστοιχίσεις αυτά που ταιριάζουν:

● βασιλεία	● οι φτωχοί Ρωμαίοι
● πατρίκιοι	● η θητεία τους κρατούσε ένα χρόνο
● πελάτες	● την αποτελούσαν μόνο πατρίκιοι
● πληβείοι	● το πρώτο πολίτευμα της Ρώμης
● ύπατοι	● οι Ρωμαίοι ευγενείς
● σύγκλητος	● η μεσαία τάξη στη Ρώμη

2. Να ενώσεις με βελάκια τις λέξεις από την κάθε στήλη που ταιριάζουν μεταξύ τους περισσότερο:

αρχαία Σπάρτη	αρχαία Ρώμη	αρχαία Αθήνα
είλωτες περίοικοι Σπαρτιάτες πολίτες	πελάτες πατρίκιοι πληβείοι	Αθηναίοι πολίτες δούλοι μέτοικοι

3. Στην εικόνα βλέπεις μια πόλη - κράτος όπως ήταν και η Ρώμη.

α) Θυμάσαι τι ήταν η πόλη - κράτος;

.....

.....

.....

.....

.....

β) Ποιες άλλες πόλεις - κράτη ξέρεις;

.....

.....

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 39: Η Καρχηδόνα συγκρούεται με τη Ρώμη

1. Να σημειώσεις ένα **X** εκεί που ταιριάζει:

	Μ. Αλέξανδρος	Αννίβας
Ήταν ικανός στρατηγός.		
Εκστράτευσε σε άλλη ήπειρο.		
Είχε μεγάλο στρατό.		
Γνώρισε ήττα.		
Ίδρυσε νέες πόλεις.		
Αντιμετώπισε πολλές δυσκολίες.		
Διέδωσε τον πολιτισμό.		

2. Αν ζούσες στην Καρχηδόνα κι έβλεπες την πόλη σου να καταστρέφεται από τους Ρωμαίους, πώς θα αισθανόσουν; Να περιγράψεις τα συναισθήματά σου.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Η έκφραση «ο Αννίβας προ των πυλών» έμεινε στην ιστορία, όταν ο Αννίβας έφτασε απειλητικός έξω από τη Ρώμη. Να σημειώσεις πώς χρησιμοποιούμε σήμερα αυτή τη φράση:

- Όταν περιμένει κάποιος να συμβεί ένα σημαντικό γεγονός.
- Όταν ξαφνικά παρουσιάζεται μεγάλος κίνδυνος.
- Όταν κάποιος χτίζει τις πύλες μιας πόλης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 40: Η υποταγή του ελληνικού κόσμου

1. Να βάλεις στη σωστή σειρά τα γεγονότα.

- Οι Ρωμαίοι υποτάσσουν τη Μακεδονία.
- Οι Ρωμαίοι, αφού νίκησαν τον Αννίβα, επιθυμούν να κατακτήσουν την Ελλάδα..
- Οι Έλληνες νικήθηκαν στην περιοχή της Λευκόπετρας.
- Ο ελληνικός κόσμος υποτάσσεται στους Ρωμαίους.
- Καταστρέφεται η πόλη της Κορίνθου.

2. Με ποιον τρόπο, κατά τη γνώμη σου, θα μπορούσαν οι Έλληνες να αντιμετωπίσουν τους Ρωμαίους και να μη χάσουν την ελευθερία τους;

.....

.....

.....

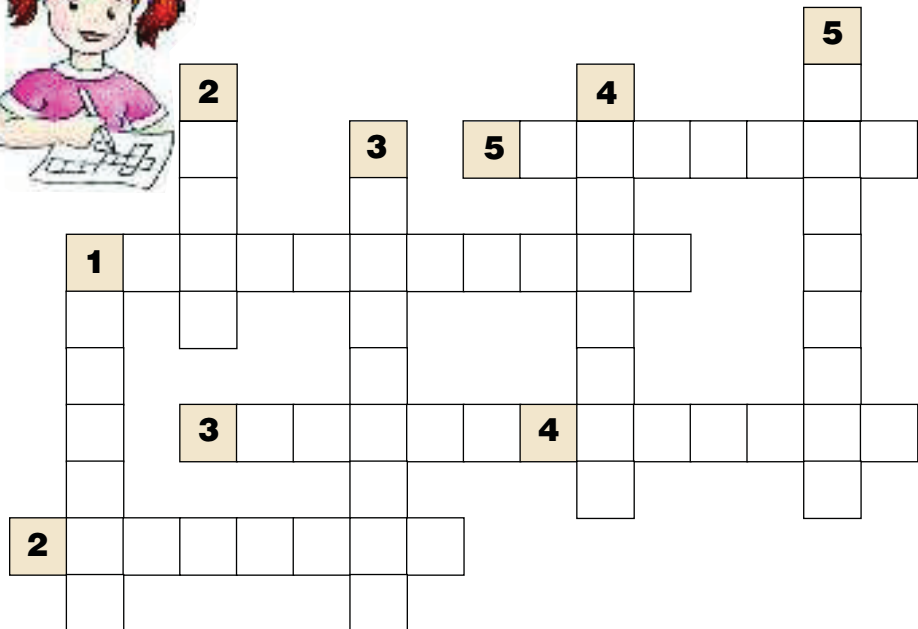
.....

.....

3. Σταυρόλεξο

Οριζόντια

1. Εκεί δόθηκε η τελική μάχη με τους Ρωμαίους.
2. Ήθελαν να κατακτήσουν και την Ελλάδα.
3. Οι Μακεδόνες ηττήθηκαν στις ..... Κεφαλές.
4. Μια συμπολιτεία.
5. Η Μακεδονία έγινε ρωμαϊκή .....

Κάθετα

1. Το 2ο αιώνα π.Χ. το πιο ..... κράτος στην Ελλάδα ήταν η Μακεδονία.
2. Όλες οι πόλεις της συμπολιτείας ήταν μεταξύ τους .....
3. Καταστράφηκε ολοκληρωτικά από τους Ρωμαίους.
4. Ο τελευταίος Μακεδόνας βασιλιάς.
5. Η συμπολιτεία που το νόμισμά της παρουσιάζεται στην εικόνα 3.

ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ **Επαναληπτικό μάθημα**

1. Να βάλεις ένα **Σ** για το σωστό και ένα **Λ** για το λάθος:

- Ο Μ. Αλέξανδρος πέθανε χωρίς να έχει ορίσει διάδοχό του.
- Το κράτος του χωρίστηκε στο κράτος της Αιγύπτου και της Μακεδονίας.
- Το κράτος της Αιγύπτου είχε πρωτεύουσα τα Σούσα.
- Μετά το θάνατο του Μ. Αλεξάνδρου το κράτος της Μακεδονίας αρχίζει να χάνει σιγά σιγά τη δύναμή του.
- Ο Πύρρος θέλησε να μεγαλώσει το κράτος του εκστρατεύοντας στη Δύση, όπως ο Αλέξανδρος στην Ανατολή.
- Ο Πύρρος εκστράτευσε στη Μικρά Ασία και την Κρήτη, όπου σκοτώθηκε.

2. Σημειώνω ένα **Χ** εκεί που ταιριάζει:

	Ελλάδα	Καρχηδόνα	Ρώμη
Αννίβας			
Τίβερης			
Περσέας			
Αχαϊκή συμπολιτεία			
Σκιπίωνας			
φοινικική αποικία			

3. Να διαβάσεις το παράθεμα 1 από το κεφάλαιο 39 και να ζωγραφίσεις, όπως φαντάζεσαι, το πέρασμα των Άλπεων από το στρατό του Αννίβα.

4. Να συμπληρώσεις το κείμενο χρησιμοποιώντας τις λέξεις της παρένθεσης:
(**Σύγκλητος, Έλληνες, Λευκόπετρα, Καρχηδόνα, πληβείοι, 1ος αιώνας, ρωμαϊκό κράτος, ύπατοι, Σκιπίωνας, Αχαϊκή συμπολιτεία**)

Το ..... αναπτύχθηκε γρήγορα. Για πολλά χρόνια υπήρχαν αναταραχές εξαιτίας της σύγκρουσης των πατρικών με τους ..... Στη διακυβέρνηση του κράτους μεγάλη δύναμη είχαν οι ....., ενώ η ..... είχε έργο κυρίως συμβουλευτικό. Η Ρώμη ανησύχησε πολύ από την ανάπτυξη της ..... Έγιναν μεταξύ τους μακροχρόνιοι πόλεμοι. Τελικά ο στρατηγός ..... την κατέστρεψε ολοκληρωτικά. Στη συνέχεια οι Ρωμαίοι συγκρούστηκαν και με τους ..... Η τελευταία μάχη έγινε στη ..... όπου ο ρωμαϊκός στρατός νίκησε το στρατό της ..... Στο τέλος του ..... όλος ο ελληνικός κόσμος είχε υποταχθεί στους Ρωμαίους.